

KIADÓHIVATAL:
Zikes Antalkönyvnyom-
dája, hova az előfizetési
pénzek, hirdetések és
minden a kiadóhivatalt
érdeklő közlemények
küldendők.

Nyitási díj: egy
sor közlési díja 10 kr.
Hirdetések jutányos
áron vétetnek fel.

SZARVASI LAPOK

TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

MEGJELENIK HETENKINT EGYSZER, VASÁRNAP.

ELŐFIZETÉSI ÁR

Egész évre 5 frt. —
Félévre . . . 2 frt 50 kr
Negyedévre 1 frt 25 kr

SZERKESZTŐSÉG:

Kényes utca, 175. szám
hova a lap szellemi ré-
szét illető közlemények
küldendők.

Kéziratok nem
adatok vissza

Őszinte szó iparosaink- hoz.

Az iparos tanoncok iskolai rendtartása szerint minden évben tanoncmunka kiállítás van előszabva. Szarvas városának ipariskolai bizottsága már évek óta kötelességének tartja a rendszabás ezen intézkedésének eleget tenni. Egyenlőn év óta rendszeresen a jánosnap vésár alkalmából rendezte a tanoncmunkakiállítást. Elhatározta annak tartását ez idén is. A bizottságban meg van a jó akarat, hogy a kiválasztottak e tekintetben eleget tegyen, meg van a buzgóság, hogy a kiállítás sikerüljön. S még is évről évre azt kell tapasztalni, hogy ezek a kiállítások nem sikerülnek oyl mértékben, mint a minő várakozást azokhoz az iparügy érdekeit szíven hordó minden ügybuzgó ember várna. Miben rejlik ennek oka? Meglehet, hogy az ügyközelebbi megvizsgálásokon több akadályoztató körülmény kerülne napfényre, mi itt azonban különösen egy ellen emeljük fel szavainkat, s annak legyőzésén szeretnénk fáradozni minden erőnkkel. Ez a fő akadály véleményünk szerint az egyes iparos tanoncokat tartó mesterek közönye. Több tanoncz bizalmasan elmondja, midőn a verseny munka kiállítására szollítatják, hogy ő szívesen dolgozna, nagy kedve van nozzá de hát a m e s t e r e nem engedi meg, hogy dolgozzék. Ilyen nyilatkozatokkal gyakrabban találkozunk. Mi lehet az egyes iparosoknak oka arra nézve, hogy ezt tegye, felfogni nem tudjuk. De hogy ezen eljárással az egyes iparosok saját ügyüknek, az ipar fejlődésének nagy kárt okoznak, az tagadhatlan. Lehet, hogy egyesek a kiállítás üdvös voltát nem tudják felfogni, úgy gondolkozzván, hogy eddig ilyen „komédiák” nem voltak s azért csak volt jó mesterember,

ezek nélkül is lesznek azok ezután is. Lehet, hogy azt az időt sajnálja, melyet akár a tanoncmunka kiállítása közben ő maga, akár a tanoncz reá fordít. Akár hogy van, de ez a felfogás helytelen. Ha maga nem képes felfogni az intézmény üdvös voltát, bízzék azok bölcsességében, kik azt létre hozták, annak életben tartását, fejlesztését buzgóan szorgalmazzák. Bizonytalanságban sincs az intéző köröknek, hogy haszontalan, terhes kötelességeket róvnának az iparosokra, Erős meggyőződés vezérli azok karját, midőn még kényszer eszközök alkalmazása mellett is ezen intézmény keresztül-vitelét sürgetik.

Mindezeket előre bocsátva, bizalommal szollítjuk fel városunk tanonctartó iparosait, emelkedjenek a fejlettebb kor kiválalmainak színvonalára. Nem hogy hátráltatnák, inkább buzdítsák tanoncukat a szorgalomra, hogy a kiállítás számára dolgozzanak. Megfordítva álljon a dolog, ők törjék le a közönyt ott, hol az a tanoncnál jelentkeznek. Legyenek erősen meggyőződve, hogy ilyen buzgalmuk rendkívül üdvös lesz. Ha nem is élvezik e buzgalmuk gyümölcsét közvetlenül, de hatását érezni fogják közvetve abban, hogy az az ipar, mely nekik ma kenyert nyújt, napról napra több jövedelmet hoz s a megéhezés biztosabb alapját veti meg.

Nem olyanok viszonyaink még ma, hogy a kiállításon ne csak a tanone, de annak mestere is jutalmaztassék akkor, ha valahol igazi ügybuzgalmat, nagy szorgalmat lehet tapasztalni. Ha volna hozzá alap, mi hajlandók volnánk ma is indítványozni s intézkedni, hogy az úgy történjék, de az még lehetetlen! Ha tehát még ezt nem tehetjük, kérjük az iparosokat, hogy iparuk iránt táplált lelkesedésük legyen az őszön, mely

őket e téren a buzgalomra bírja. Talán csak nem halt ki az a lelkesedés teljesen?

Mi reméljük, hogy az ideí kiállítás az eddigieket sikerben felül fogja mulni. Hogy ez úgy történjék, az óhajtasuak is.

* * *

Alispáni jelentés áprlis hórol.

(Folyt. és vég.)

III. Utak, hidak, védőtöltesek.

A vármegyei utak a marcius havi esőzések folytán helyenkint megrongáltattak s az utkaparók folytonos tevékenysége dacára itt-ott még ez idő szerint is alig járhatók.

A sárréti vasut vonal kiépítése nagy erővel folytatattatik és a vállalat vezetőinek nyilatkozata szerint a vasut jövő június második hetében a közforgalomnak átadható lesz.

A hidak és védőtöltesek jó karban állanak.

IV. Földmívelés, ipar és kereskedelem.

Az őszi vetések állása nagyobb részét középszerű, sok helyütt azonban oly gyengék, hogy kedvező időjárás esetén is középtermésre is alig lehet számítani, mivel a téli vastag hó réteg alatt jelentékeny részben tökéletesen elpusztultak, a megmaradt pedig a száraz hideg és szeles idő folytán fejlődésnek nem birt indulni.

A tavaszi vetések pedig, jóllehet még mult hó elején elvetettek, nagyon gyéren kelnek.

A szőlő tőkék nagy mérvben megeredt hajtásaiából a philloxera mily módon való terjedésére következtetést vonni még ez idő szerint nem lehet.

A gyümölcsfák dusan virágznak s bő termésre nyujtanak kilátást.

Ipar és kereskedelem terén említésre méltó fontosabb mozzanat nem fordult elő.

V. Vegyesek.

A vármegyei pénztárak a mult hó folyamán általam megvizsgáltatván, azok rendben találtattak.

A járási fészolgabirák jelentéseik szerint a községi ügykezelést a lefolyt hóban megvizsgálták s a Békés

TÁRBUZA.

Hunyadi Mátyás király jellemzése.

Mátyás élettörténetének nemesak írója, hanem olvasója előtt is önkénytelenül feltűnik azon rokonság, mely közte és a világtörténelem egy másik kimagasló alakja, I. Napoleon között, mind egyéniségök, mind életpályájuk rendkívülisége tekintetben, szembeszökő módon jelentkezik.

Egyik sem tartozott vér szerint azon fajhoz, melynek dicsőségét képezi. Lelkükben bírtak az elemeket, melyeknek kifejlődése nemzetök geniusának személyesítővé avatta őket.

Egyik sem az örök ösödés lépcsőin emelkedett a trónra. Nemzetök akarata emelte őket oda; hogy a válságos helyzetbe jutott hazát a külső támadások ellen megvédjék a belső felbontástól megóvják.

Mindkettő nagy a harcok mezéjén. Hatalmas sereget szerveznek, jeles vezéreket nevelnek. diadalmakat aratnak, hódításakkal messzire terjesztik birodalmuk határait. Megalázzák a császárt bevonulnak székvárosába — mely kettőjükön kívül más idegen hódítót nem látott falai között — és mindamelllett szövetségük keresik lányának keze után vagynak.

Világuralmi törekvések töltik be lelküket és sodorják merész vállalatokba, Shogy ezekben ne akadályoztassanak, a korlátlan uralkodói hatalom megalapításán fáradoznak.

Szellemek a legkivételesen sokoldalúságot tünteti föl. A közigazgatás, igazságszolgáltatás és pénzügy kérdéseibeu alapos tájékozottságukat jelentékeny reformokkal igazolják. A classici kor szellemének és izlésének utánozói. A tudomány és művészet pártfogói. Fé-

nyezésökkel elhomályosítják a régi dynastiák udvarait.

Egyik sem ért hosszú életkort. Mátyás ötvenegyedik, Napoleon ötvenkettedik esztendőjében szállt sírba. Egyetlen gyermekére egyik sem hagyta örökségül birodalmát.

Amit fegyverökkel szereztek, elveszett amit lángelméjükkel építettek. összeomlott csakhamar. De örök értékű kincs gyanánt hagytak nemzetükre nevők fényét tetteik dicsőségét.

Azon tekintélyt és suly, amit Mátyás királ egyéniségének hatalmával és műveltségének magas színvonalával, diplomatiájának és táborozásainak sikereivel nemzete részére kiküzdött: nem enyészett el; a bekövetkező hanyatlás gyászos korszakában a fentartó, majd utóbb a feltámasztó erő egyik alkotó elemét képezte!

(Vége)

Szarvasi tanulók a budapesti országos torna versenyen.

(A tornaversenyen részt vett egy ifjunak beszámolója)

Eljött végre azon oly nehezen várt nap, melyre már két hónappal ezelőtt készültünk. A magyarországi tanulók tornaversenye tudvalevőleg május 17-ére volt kitűzve. Nagy volt örömünk tehát, midőn május 16-án az elindulás napján a legszebb időre ébredtünk, úgy látszott hogy a mosolygó nap, a természet s mindenki egyaránt örült velünk, mert megjegyzendő, hogy egy kis városi tanuló életében, ki az alföld végtelen síkságánál egyebet nem lát, egész esemény számba megy, ha meglátogathatja az annyit emlegetett „fővárost”, melyről annyi szépet, nagyszerűt hallott és olvasott s melyet most saját szemével láthat,

Jó kedvvel szálltunk a vonatra s örültünk, hogy az a Szarvas, a hol a tanulás egynémelyikünknek annyi édes-keserves órát szerzett, az a Szarvas most lassankint eltűnik a láthatárból. A hosszú ut korántsem volt oly unalmas, a milyen más utazóknál szokott lenni, a jó kedv a legszebb alföldi dalokat esalta ki ajkunkra s az idő majdnem észrevétlenül mult el. Jó kedvünket az utközben támadt eső sem zavarta.

— Csak a forró levegőt hűsíti számunkra — mondtuk, nem is gondolva hogy ezen eső előjele és hírnöke a másnapi országos esőnek.

Végre a fővárosba értünk este fél kilenc tájban, azt gondolva olyan helyre, a hol se minket nem ismernek, mi sem ismerünk senkit. Pedig dehogyan volt úgy! Az állomáson annyi ismerős arc fogadott, hogy eszünkbe sem jutott, hogy idegen városba értünk. Szállásunkra is az ismerősök egész csapata kísért. A szarvasi egyetemi tanulók egész serege fogadott bennünket.

Az égen gyanus felhők szállingóztak s küzdöttek a hold sugarával.

Azon gondolatok között szállt szemünkre az álom, hogy másnap valósulni látjuk a pünkösdi első napjához már oly régóta fűzött reményt. De „ember tervez, isten végez”, e közmondás igazságát e szent napon egész valójában tapasztaltuk.

Szemünkről az álmát egész éjjel a kocsi és vilamos vasutak folytonos dübörgése ütöte el nem kis bosszuságunkra. A fővárosban legjobb ébresztő a szekerek ezen zaja: még széjjel nem tekintett a nap a főváros utcáin, már mi mindnyájan megelőztük a felkelésben — mert itt Pesten, főképp a második és harmadik emeleten csoda számba megy látni a felkelő napot s ha jól vagyok értesülve, némely boldog pestiek állítólag soha sem részesültek abban a szerencsében, hogy látták volna valaha felkelni a napot.

községében előfordult már fentebb jézett sikkasztás kivételével rendben levőknek találtak.

A sorozás az egész vármegye területén megejtett s az elért eredmény kedvezőnek mondható, a mennyiben a csabai sorozó járásban a 850 et tevő állítás kötelesek közül az ujonc jutalék javára 196, a hadsereg póttartalékába 27, a honvédség póttartalékába 21 egyén soroztatott be. A gyulai járásban a 244 et tevő állításkötelesek közül az ujonc jutalék javára 44, a hadsereg póttartalékába 7, a honvédség póttartalékába 5 egyén soroztatott be;

a gyula városi sorozó járásban a 398 at tevő állítás kötelesek közül az ujonc jutalék javára 80, a hadsereg póttartalékába 14, a honvédség póttartalékába 7 egyén soroztatott be;

a szeghalmi sorozó járásban a 648 at tevő állítás kötelesek közül az ujonc jutalék javára 187, a hadsereg póttartalékába 43, a honvédség póttartalékába 7 egyén soroztatott be;

a szarvasi sorozó járásban a 900 at tevő állítás kötelesek közül az ujonc jutalék javára 139, a hadsereg póttartalékába 6, a honvédség póttartalékába 11 egyén soroztatott be;

a gyomai sorozó járásban az 507 et tevő állítás kötelesek közül az ujonc jutalék javára 87, a hadsereg póttartalékába 11, a honvédség póttartalékába 6 egyén soroztatott be;

a békési sorozó járásban a 993 at tevő állítás kötelesek közül az ujonc jutalék javára 134, a hadsereg póttartalékába 12, a honvédség póttartalékába 6 egyén soroztatott be;

az orosházi sorozó járásban a 985 öt tevő állítás kötelesek közül az ujonc jutalék javára 136, a hadsereg póttartalékába 8, a honvédség póttartalékába 31 egyén soroztatott be.

Összesen tehát az egész vármegye területén az 1891 évi fősorozásra felvett állítás kötelesek száma 5525 ebből az ujonc jutalék javára 1003, a hadsereg póttartalékába 128, a honvédség póttartalékába 94 egyén soroztatott be, megjegyezve, hogy a felvett állítás kötelesek közül távol maradt 331, teljesen ismeretlen 203 hadköteles.

A többi állítás kötelesek részint vissza helyeztetek, részint fegyver képtelennek találtak, részint töröltettek, 238 hadköteles pedig felülvizsgálatra küldetett. Gyulán, 1891. május 10.

JANCSOVICS PÁL,
alispán.

Irodalom.

Előfizetési felhívás az erdélyi gazd. egyesület irodalmi szakosztálya könyvkiadó vállalatának IV. évfolyamára.

Könyvkiadó vállalatunk I. évfolyamának füzetei mind elkelték már, a II. évfolyam füzetéből csak könyvkereskedői uton kapható még néhány füzet, a III. évfolyamból pedig szintén csak kevés teljes példánnyal rendelkezünk. Ez a körülmény arra bírta szakosztályunkat,

Midőn tehát a nap a felhők szemüvegén át szét nézett a városban, mi már a szélrózsa minden irányában szét oszlottunk, meglátogattuk a szebb részeket. Széjjel sem néztünk jól — fél 8-ra otthon, azaz még nem éreztük magunkat egész „otthonosan”, a lakásunkon kellett összegyűlnünk, honnan csapatban az Andrassy uton végig menve kivonultunk a városligetbe.

Feleslegesnek tartom leírni, magasztalni ezen uton levő remek paloták szépségét, de szó a mi szó, némelyik közülünk ez épületek bámulásában s csodálkozásában egészen megfeledkezett önmagáról s száját is nyitva fejejtette.

De mint már mondtam, ember tervez, isten végez, ezt kellett keserűen tapasztalnuunk. Az Andrassy uton utól ért az eső s az ég öntötte reánk bőségesen, nem tudom öröm vagy fájdalom könnyét-e, hogy minket itt üdvözölhet — szívesebben láttuk volna ha máskorra teszi félre örömeinek vagy fájdalmának ily módon való kifejezését. Az eső szakadt, míg a városligetbe nem értünk, hol mar sok iskola ifjusága ugyancsak ázott.

A korszolya téren, a hol a versenyt meg kellett volna tartani, egész pocsolják támadtak s így még gondolni sem lehetett arra, hogy a versenyeket május 17 én tartásuk meg. Miután a bizottság a tornatanárokkal elhatározta, hogy a versenyek másnap lesznek megtartva, a még mindig szakadó esőben lóvonaton szállásunkra mentünk.

A vasárnap délelőtre kitűzött próba gyakorlatok tehát az eső miatt elmaradtak. A versenyeknek másnap délelőtre való áttételét plakátok adták tudtára az érdeklődőknek.

Térjünk át azonban a szarvasiakra. Nem volt elég hogy egyszer már bõríg áztunk — a vendéglő, a hol chédélünk kellett oly reneteg messze volt, hogy az Andrassy uton — mert erre vonultunk a vendéglőbe

hogy a IV. évfolyamot is megindítsa a következő négy füzetel:

1. „Baromfi tenyésztés” írja Gáspár József, gazd. segéd.

2. „Csikó nevelés” írja Czajlik István gazdasági intéző.

3. „A csalamádé termelése és bevermelése” írja Cserháti Sándor gazd. akadémiai tanár.

4. „Dohánytermelés” írja Vörös Sándor, gazd. tanintézeti igazgató.

E füzetek lehetőleg a fenti sorrendben f. év május havától kezdve 2—3 havi időközökben fognak megjelenni. Terjedelmük 2—3 iv lesz, a szükség szerint képekkel ellátva és olyan modorban fognak tárgyakat előadni, hogy mindenki — még a legegyszerűbb gazda is — okulhasson belőlük.

A négy füzet (1 példány) előfizetési ára csak 80 kr. s így olyan kevés, hogy még a legszerényebb viszonyok között élő gazdatársunk is megrendelhet azokat.

Vállalatunkról örömmel mondhatjuk, hogy immár házagot pótló lett, egyik, bár szerény eszközökkel szerény körben működő tényezőjévé vált mezőgazdaságunk felvirágoztatásának. Ezért jól tudva hogy füzeiteink létezéséről gazdatársaink nagy részének nincs tudomása, kérjük mindazokat, kik mezőgazdaságunk érdekében ilyen irányban is akarnak tenni valamit: ösmertessék, pártolják vállalatunkat, terjeszték füzeiteinket. Különösen a gazdasági egyesületeket kérjük, hogy füzeiteinket nagyobb számban rendelve meg, találják módját azok elterjesztésének. Hogy füzeiteink csakugyan méltók erre, bizouyítja az, hogy a szövetségbe lépett gazdasági egyesületek 1889. évi nagygyűlése határozatilag kimondotta hogy könyvkiadó vállalatunk életre való, pártfogásra méltó és az egyes gazdasági egyesületek figyelmébe ajánlatik.

Kérjük továbbá a papokat és néptanítókat is, rendeljék meg füzeiteinket és gyűjtsenek előfizetőket. A vallás és közoktatásügyi m. kir. miniszter meggyőződésén arról, hogy könyvkiadó vállalatunk eddig megjelent füzei nyelvezetük és tartalmuknál fogva kiválóan alkalmasak a gazdasági ismeretek terjesztésére, azokat a tanítóképezdek, polgári népiskolák tanítói könyvtárai számára való megszerzésre melegen ajánlott (Budapesti Közlöny 1889. 120. sz.).

Füzeiteink úgy is csekély előfizetési árából gazdasági egyesületeknek, iskoláknak s egyes gyűjtőknek is a következő kedvezményt adjuk, ha egy névre egyszerre 25—50 példányra fizetnek elő, a 4 füzet ára 75 kr.
50—100 „ „ „ „ 70 kr.
100—150 „ „ „ „ 65 kr.
150—200 „ „ „ „ 60 kr.
s a füzeteket bérmentve küldjük el.

A III. évfolyam négy füzetével (1. „Az építkező gazda. Utasítás a szarvasmarha, juhállatok és sertésállatok építésére” írta Domokos Antal. 2. „A kukorica műveléséről” írta Ruisz Gyula. 3. „A gazdát érdeklő néhány káros és hasznos állatról” írta dr. Szaniszló Albert. 4. „A házi kert” írta Ritter Gusztáv) is szolgálhatunk még a négy füzet ára együtt rendelve 1 frt 20 kr. Külön csak az 1 ső és 4 ik füzetet adhatjuk, egyiknek és a másiknak is 40 kr. az ára.

— másodsor is, ebéd után innen visszatérve lakásunkra harmadszor is teljesen átáztunk.

— De ilyen athlétáknak, mint mi vagyunk, mi árt az eső — vigasztalódtunk szállásunkra érve d. u. 2 óra felé. Csak 5 óra tájban szünt meg az eső s kezdtek oszlani az égről az olmos fellegek s estig úgy mosolygott le ránk a nap s az ég, mintha mi sem történt volna e napon.

Hétfőn reggel május 18 án derült, de szeles és csipős hideg időre ebédünk fel. Reggel 8 óra előtt dobszó mellett a Károly kaszárnyába vonultunk. Itt gyűlt össze a legtöbb fővárosi, itt 79 vidéki iskola ifjusága „Magyarország virága” a mint a fővárosi lapok nevezték.

Ki tudná leírni azt a tarkaságot, melyet a kaszárnya udvarán összegyűlt ifjuság ruháján lehetett látni? Fekete, fehér, kék-fehér stb. sipkák, veres-fehér, kék-fehér stb. színű tricók, fehér, zöld, piros stb. színű övek a legnagyobb változatosságban. Itt találkozott a Kárpátok és Fiume, itt Erdély és a Balaton vidékének ifjusága.

A Károly kaszárnyából iskolákként, elől a fővárosiak, azután a vidékiek négyes sorokban két katonabanda mellett, egyik elől másik hátul, zászlókkal és minden iskola ifjuságának elején az iskola nevével hosszú, hosszú sorban mentünk át az Andrassy utra, a melynek 2/3 részét a fővárosi 1500 s a vidéki 2500, tehát összesen 4000 tanulókból álló ifjuság foglalta el.

Délelőtt 10 óra tájban értünk ki a ligetbe, a hol az egyes iskolák helyet foglalván, megkezdődtek először a katonai, később a tornász verseny gyakorlatok.

A versenyekben tudvalevőleg majdnem kizárólag csak a fővárosi ifjuság vett részt. Többek közt mi sem vehettünk részt, ezért nem írtuk el senki sem, hogy nem hoztunk „érmeket” és „kitüntetések” haza. Hej

Pénzküldeményeket kérjük „Erdélyi gazd. egyesület könyvkiadó vállalata Kolozsvár kisegítő pénztár” cím alatt postára tenni.

Az irodalmi szakosztály nevében:

Kolozsvárt 1891 március havában.

Dr. Szentkirályi Ákos,

Vörös Sándor,

előadó.

elnök.

Ujdonságok.

— **Kaptunk új főispánt.** Váratlanul lepett meg minket a hivatalos lap azon közleménye május 17-éről, hogy eddigi jeles, általánosan tisztelt és kedvelt főispánunk állásától felmentetett s helyébe főispánul és teljhatalmu kormánybiztosul Békés megye területére Reiszig Ede, eddig Vas megye alispánja neveztetett ki. Az új főispán beiktatása a holnap tartandó rendes tavaszi közgyűlésen fog megtörténni.

— **Tüzeset.** Városunkban május 20-án d. u. 7 óra-kor a torony harangjai tüzet jeleztek. Rövid fél óra alatt leégett az I-ső tizedben a Pok utcán 432-ik szám alatt Paluska János csordásnak a háza és istállója. A tüzet sikerült helyhez kötni. Mint mindenkor. ugy most is a szarvasiak nagy buzgalommal és ügyességgel oltották a tüzet.

— **A b. szentandrászi ártézi kút.** Szomszédágunkban Szentandrason két hónap előtt kezdtek az ártézi kutat furni s az már ma készen van. Május 20-án 247 méter mélységből a víz erős sugárban kilövelt. Eleinte percenkint 20, ma már 40 litert ad. Ha tekintetbe vesszük, hogy ez a kút csak 7 ezer forintba kerül valóban gratulálhatunk a sikerhez.

— **Jótekonyság.** A „harmonia” zenemű- és zongora kereskedés, mely Reményi Ede hangversenyét rendezi, a Szarvas városában tartandó hangversenyre vonatkozó engedély megnyerésekor a helybeli szegény alap javára 10 frtot adományozott.

— **Uj kávéház.** Ma május 24-én nyitotta meg Reiff Ede „Petőfi”-hez címzett csinosan berendezett kávéházát.

— **A katonaság,** mely a rend fentartása végett osztatott be városunkba újabban a földvásárló szövetkezet helyiségeit foglalta el, s mint halljuk, az lesz állandó laktanyája. A laktanyán kívül őrség állítottat a város-háza délnyugoti bejáratához is.

— **Csendőr állomány.** A kondorosi csendőrség, mely eddig 6 főből állott a napokban 16 főre lett kiegészítve.

— **Szintársulat falun.** Horváth Emil 6 tagu szintársulata ez idő szerint Kondoroson működik a közönség szép pártolása mellett. Első estén adatott „a varázshegedű” operette és Ábrányi E. „végrehajtó” cz. vígjátéka. Ez utóbbi előadás jól sikerült. Kiválóbb tagjai a társulatnak: Horváthné és Diósiné, a férfi szereplők közül: Gyulafi Aladár és Diósi. Van egy kicsi színész-lányka Horváth Emus, ez igen ügyes és kedves kis szereplő.

— **Templom karzatot** készítettek Kondoroson az ev. imaházban. Ez pünkösdi ünnepére átadatott rendeltetésének.

csak engedtek volna minket is versenyre kelni, sok fővárosi maradt volna hátra megettünk

Délután 3 óra felé mutattuk be „füzérünket” bá zene nélkül, a mivel sokkal jobban sikerült volna, de így is megleptük a nézőket, kik ugyancsak még tapsoltak s megéljeneztek.

Hogy csakugyan athlétásan viseltük magunkat — nem dicsekvésként mondom, de diszére valik iskoláinknak — mutatja az hogy 79 vidéki gymnasium közül csak „kilenc” kapott elismerő díszoklevelet, ezek között a szarvasi is. Ezenkívül a tornatanár úr is kapott díszoklevelet.

Igy egész büszkén a két díszoklevélre vonultunk a többi gymnasiumoknak, ránk irigy szemmel néző” athletái között, a kik — talán tudtukon kívül — szintén megéljeneztek.

Annak tudatában, hogy bár egyenkint nem is, de mindnyájan kaptunk jutalmat és babért, hagyjuk ott a többi „babérrért még ott küzdőket” s mentünk megszorgos pünkösdi második napjának s a tanulók országos tornaversenyének nekünk osztályrésziül jutott dicsőségét.

A délután 4 óra után tartott „villás” ebéd után ismét széjjel mentünk a fővárosban büszkén arra hogy szarvasi diákok vagyunk.

Este részt vettek egynehányan a népszínház előadásán, hol „A corneillei harangokat” adtak elő.

Az új haza terelte Szarvas győzteseit s az álom a legszebb képeket idézte lelkükbe.

Május 19-én kedd 8 óra tájban — nagy sajnálattalunkra, hogy immár búcsút kell vennünk a kedves helytől, hol szem, fül mindig talál szórakozást — elindultunk s eltűnt lassankint látó körünkben a főváros.

De nem tűnt el a szívekben örökre, mert boldog emléket hagyott hátra e nap és e hely, a melyre mindig kedves lesz visszaemlékezni.

— **Értekezlet** szarvasi főszozolgabírói állás betöltése ügyében. A szarvasi megye bizottsági tagokat — idő rövidsége miatt az egész járás tagjait összehívni nem lehetett — értekezletre hívta tegnap d. u. 5 órára a város ház tanácstermébe Haviár Dani országgyűlési képviselő. A megjelent 20 tag az értekezlet elnökül Kontur Józsefet, jegyzőt Moravcsik Gézát választá. Erre felvetett a kérdés, hogy a bizottsági tagok szarvasi főszozlogabírónak kit óhajtanak? Titkos szavazásra bocsátatván a kérdés, 15 tag dr. Krecsmárik Jánosra, 5 Praznovszky Ferencre szavazott. Az értekezlet kifejezést adott azon óhajának is, hogy a választás a május 25-én tartandó közgyűlésen mindjárt első nap történjék. Az értekezlet felkéri Haviár Dani országgyűlési képviselőt, hogy ily irányban az elnökségnél a szarvasi bizottsági tagok nevében közben járjon. (Lapunk zártakor értesülünk, hogy a főszozlogabírói választás a törvényhatósági közgyűlés tárgysorozatóból levetetik.)

— **Reményi Ede** világhírű hegedűművész f. hó 28-án tartja hangversenyét városunkban. Nem szükséges őt e helyen ajánlanunk, játéka, mely majdnem az egész világot bámulatra ragadta, elég ajánlat arra nézve, hogy közönségünk megragadja az alkalmat a nagy művész játékában gyönyörködni. Ugy értesülünk, hogy a jegyek nagy kelendőségnek örvendenek s ezen körülmény is igazolja, hogy városunk közönsége körében szívesen láttott vendég a nagy művész!

— **Örömmel értesülünk**, hogy Liska János főgymn tanár lapunk munkatársa Budapesten sikerrel tette le a szakvizsgát a latin és görög nyelvészetből.

— **Jelentés.** Lapunk mult heti száma a közeledő pünkösti ünnep alkalmából előbb lett nyomtatva, mint különben szokott lenni. Ennek következtében több cikk, mely a mult számnak volt szánva, csak e számban jelenhetett meg. A beküldők s a t. olvasó közönségünk e késedelmet ez egyszer meg fogják bocsátani.

— **Egy kis statisztika.** A tankötelesek összeírása a város házán befejeztetett. Az összesítés szerint van ág. hitv. ev. tanköteles gyermek 1937, helv. hitv. ev. 44, róm. kath. 258 és izraelita vallású 163, összesen 2402.

— **Eljegyzés.** Társadalmunk egyik általánosan tisztelt és kedvelt tagja Dr. S a l a c z Oszkár köz- és váltó ügyvéd ma tartja eljegyzését Orosházán Gróf Trantmannsdorf uradalom direktora Székács István bájos leányával Melindával.

— **Nagy szerencsétlenség.** Römer, Dr. Lengyel Sándor ügyvéd kocsisa, oly vigyázatlanul ugrott le a kocsiról, midőn a bokrosodó lovakat megállítani akarta, hogy egyik lábát bokájában ketté törte. Az orvosok véleménye szerint nincs kizárva a lehetőség, hogy minden nagyobb baj nélkül fog kigyógyulni, bár baja rendkívül súlyos.

— **Gyászhir.** A szarvasi evang. egyház tanítóinak neztóra és orgonistája, a jeles képzettségű férfiú és széles körben ismert nagy mestere a zenének a május 16-án reggel elhunyt. A családi gyászjelentést egész terjedelmében közöljük. Alólirottak mély fájdalommal jelentik úgy maguk, mint a számos rokonság nevében a szeretett és feledhetlen férj, apa após, nagypapa, mostoha-ú, testvér és sógor Tudós Chován Zsigmond ev. tanító úrnak f. hó 16-án reggel 4 órakor, életének 67-ik, tanítói hivatalkodásának 42-ik s boldog házasságának 40-ik évében, hosszas szenvedés után történt gyászos elhunytát. Földi maradványai f. hó 18-án d. u. 3 órakor fognak az ó temetőben nyugalomra tétetni Szarvas. 1891. május 16. Áldás legyen emlékeztén! Chován Zsigmondné szül.: Vozárik Jozefa mint nő, Chován Kálmán és neje szül.: Zinz Sarolta, Chován Beta férjz. Gajdács Pálné, Chován Zsigmond mint gyermekek. Chován Margit, Chován Berta, Chován Kálmán, Chován Richard, Chován Erzsébet, Gajdács Alvin, Gajdács Gyula, Gajdács Kálmán, mint unokák. özv. Chován Zsigmondné szül.: Fialka Judit, mint mostoha anya. Chován Emilia, Chován Károly, Chován Julia, Chován József, nejevel s gyermekeikkel Chován Viktor nejevel s gyermekeikkel, Chován Lujza mint testvérek.

— **A sáskák Magyarországon.** A mult évben oly tömegesen föllépett sáskák — Magyarországnak különösen három vidékén léptek fel fenyegető módon — kivált az illető vidékeken azon aggodalomra szolgáltatnak alkalmat, hogy a sáskajárás az idén még nagyobb arányokat ölt. Azonban az a körültekintő gondosság, melylyel a mult évben nevezetesen Szeged környékén a fiatal sáskákat pusztították, mindenesetre azt az eredményt idézte elő, hogy e kártékony rovarok az idén nem léphetnek már, föl akkora tömegekben s hogy még nagyobb arányú és pontosabb pusztító eljárás keresztülvitele Magyarországot a legközelebbi évekre teljesen meg fogja szabadítani e rettentő csapástól. A hosaantartó ténnek az idén az a következménye van hogy a sáskák sokkal későbbben tünek föl, mint a mult évben. Az eddig beérkezett jelentések szerint nagyobb sáskaseregűl Torontálmege északi részében, Szeged környékén és Szentés közelében kell tartani. A földm. miniszter egyetűleg az illető törvényhatóságokkal, már minden előintézkedést megtett, hogy rögtön, mihielyt kibujnak, az ismeretes, jónak bizonyult módszer szerint — melyet már a mult évben is alkalmaztak — összetereltesenek és el-

pusztithassanak, mielőtt szárnyat kapnának. E munkálatok fölügyeletére Bethlen gr. földmívelési miniszter Kazy József miniszteri titkárt küldte ki kormánybiztosul.

— **Konfirmálás.** A Kondorosi ev. egyházban mult vasárnapon vizgázott és konfirmáltatott 21 magyar növendék. Áldozó esütörtökön 35 tót tanuló lett konfirmálva, ezek nagy része a szarvasi tanyai iskolákból került.

— **Képviseletestűleti gyűlést** tartott Kondoros községe május 19-én.

— **Ev. ref. istenitisztelet.** A kondorosi ref. hívek pünkösd 2-ik ünnepén k. tarsai s. lelkes Szófalvi Károly úr által nyertek ellátást a lelkiekben. Az isteni tisztelet a községi iskolában lett megtartva.

Közgazdaság.

Általános gazdasági helyzet.

Folytatás.

A kereskedelmi politikai helyzet a mult évben semiben sem változott. Az elzárkozás ugyanazon következetességgel gyakoroltatik az európai szárazföldi államok részéről, mint eddig, Csak az év utolsó hónapjai alatt tűnt fel egy kis reménység, hogy végre talán sikerűlni fog a német birodalommal forgalmunk számára kedvezőbb szerződésben megállapodni. A magyar miniszterelnök urnak az új év napján e részben mondott biztató szavai nagyon jól estek a hasonló hírekkel szemben rendszerint kételkedő termelő közönségnek mert annak hallatára azt kellett feltenni, hogy megvalósítása most már mégis a biztossághoz közel álló valószínűséggel bír. Miután a Németországgal kötendő vámszerződés kereskedelmi politikánkunk kulcsát képezi, közel fekszik a lehetőség, hogy annak megkötése keletfelé is nagyon megfogja könnyíteni, legalább nekünk, a kereskedelmi szerződés-kötését, ami iparunk egy részének okvetlenül nagy hasznára válnék. Különösen előnyös lenne ez szesziparunkra nézve, mely csakugyan súlyos termelési viszonyok közt él. Ez iparon azonban másként is lehetne és kellene segíteni. Az új szeszadótörvény életbeléptetésével egy időben nagy készletek jöttek át a régi aerából az újabb, melyek az adó valódi hatását nem engedtek érvényesűlni. Lujabban sok váratlan körülmény össze találkozása folytán a készletek ugyan megcsapantak, de az érdekeltek valószínűnek tartják, hogy adok rövid idő múlva ismét nyomni fogják a piacot, azért a javulást, mely a szeszpiacra mutatkozik, csak nagyon átmeneti jelegűnek tekintik. Szerintök módot kellene találni arra hogy a contingens a maga valódi célját elérje, ezt pedig annak itt és Ausztriában való arányos leszállítása által vélik eszközölhetni. E lépés mindenesetre nagyon megfontolandó volna. De e részben tenni okvetlenül szükséges valamit, mert az csa' ugyan példátlan dolog hogy egy iparban szegény ország egy becses iparágát, melynek az egész gazdasági életre, sőt a pénzügyekre nézve is oly nagy jelentősége van nyugodtan veszni, pusztulni engedje.

Ami a pénzügyeket illeti, azok oly örvendetesen javnlak, hogy azon forrásokat is melyeknek első sorban köszönhetjük a javulást, most már iőbb jóakarásban részesíthetjük, mint eddig. Ha ezt nem tennők meg hálaból ami a pénzügyi gazdálkodás körében ismeretlen fogalom, meg kellene előrelátásból tennünk, mert hiszen pénzügyeink korántsem állandó elpusztíthatlan szilárd alapon mindaddig, míg túlnyomólag földmívelő ország maradunk, ami pedig felfogásunk szerint sokáig fog történni.

A szeszadónak emelésén kívül még az italméresi jövedék is egyik fötényezője volt a pénzügyi javulásnak. E részben nem annyira törvényhozási, mint adminisztratív intézkedésekre van szükség melyek oda céloznának, hogy a regalék megválasztásával célba veit reform érvényesűljön az által hogy az italméresi jövedék hasznosítása a verseny érvényre jutásának megengedésével s az egyedáruság jellegével bíró kizárólagos jog mellőzése történnék meg.

Végül még a pénzérték helyreállításának kérdését kívánjuk röviden megérteni. Roppant közgazdasági érdek fűződik ahhoz, hogy a valuta szabályozása mielőbb helyesen vitessék keresztül. E részben a kérdés megoldásának modozatai iránt a szakkörök már meglehetősen egybehangzó véleményt vallanak a magukénak. Az amerikai ezüst-törvény a gyakorlati megoldás megkezdésének pillanatát kétség kívül hátráltatta, de a kormányoknak egyetűrtését és a megoldás feltételeinek megállapítását ez alig alig akadályozhatja sőt épen a ki vitel számára legkedvezőbb időpont eltalálhatása céljából felhatása céljából felette kívánatos lenne mindeu előzetes teendővel mielőbb készen lenni. Ezen teendők megvitalásának halogalasa a pénzpiac pillanatnyi hangulata által nincs indokolva, s az egyáltalán nem fekszik érdekkünkben.

Ezekben igyekeztünk az araadi kereskedelmi és parkamara felfogását az általános gazdasági helyzetről vázolni. E felfogás tüzetesebb megítélésére szolgálunk azon részesletes adat, melyek a jelentés különös részében foglalatlak.

Egészben véve a helyzet, a felfogás szerint, nem kedvezűlen. Sok munka áldozat és tapasztalás után végre helyes mederben halad gazdasági életünk. De a

jövöbe nem tekinthetünk minden gonp és aggodalom nélkül, és már az egyszerű józan okosság is azt parancsolja, hogy annak fejlődését garautiáinak megszerzése által biztosítani igyekezzünk. E garautiák pedig egyáltalán nem könnyv kaphatók meg, de a mai kedvező pénzügyi és gazdasági körülmények kétségkívül képesítenek bennünket arra hogy elérésük után komolyan törekedjünk. És miután ez minden elfogulatan nyilatkozóval együtt nekünk is el kell ismerni, mostani jelentésünk alaphangja a bajok és nehézeledek kötelességszerűen öszinte és nyomaték hangsúlyozása mellett sem lehet más, mint örvendetes.

Felelős szerkesztő: Mihálfi József.

H I R D E T É S E K.

BIKSZÁDI

égyvényes konyhasós savanyuviz
Kitűnő hatásu gyomor- bél- és egyéb
hurutoknál.

Borral vegyítve kellemes üdítő ital.

Főraktár:

GLÓSZ BÉLA
borkereskedőnél, Budapest,
V., mérleg-utca 5.
Kapható Szarvason, RÉTHY SÁNDOR urnál.
3-5.

Fényképészet.

Van szerencsém a t. közönség tudomására ozni, miszerint Szarvason Beliczey út (Kori^k János féle házban

fényképészeti műtermet

nyitottam. Elvállalok minden e szakmába vágó munkát u. m. vizit- és cabinet alakokat, makart képeket, ezenkívül bármilyen elévült képek másolására is vállalkozom.

Méltónak találok felemlíteni, hogy műter mem pillanatnyi felvevő gépekkel van ellátva. Felvételeket minden nap eszközlők borult időben is a legsikerűltekben.

Mivel ittartozkodásom csak rövid időre terjed, kérem a n. é. közönséget, hogy itt tartozkodásom ideje alatt becses pártfogásukba venni kegyeskedjenek.

Szarvas, 1891. május 8-án

kész szolgálattal

NYÁRI BÉLA,

fény-képész

Budapestről, Békés-Csabán Holecskú
üveges házában.

Itt tartozkodásom csak majus végéig tart

Hirdetés.

Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy mértékszerinti megrendelésre férfi, női és gyermek czipők gyors és jutányos áron való elkészítésére vállalkozom.

A n. é. közönség becses pártfogását kérve vagyok

kiváló tisztelettel

Király Imre,

czipész.

Lakásom Lestyan Pál szabónál.

SCHLICK-féle

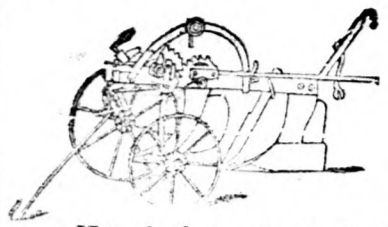
vasöntöde gépgyár
részvénytársaság
BUDAPESTEN

Gyár és irodák:
VI., külső Váci-ut 1696/99.

Városi iroda és raktár:
VI., Podmanický-utca 14.

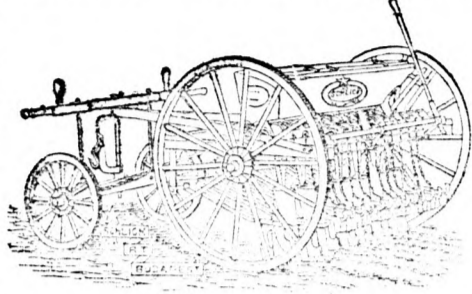
13-25

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű és számos első díjjal kitüntetett
gőz- és járgánycséplő-készületeit szabad. SCHLICK-féle 2 és 3 vasu ekéit és szabad.

mélyítő-ekéit eredeti SCHLICK és VIDATS-féle egyvasu ekéit — talajmivelő eszközeit, boronáit és rögtörő hengereit, vammalai Schlick-féle szab. „HALADÁS” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szabad. Jókay-féle „Hungária” daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalomberendezések. Eredeti amerikai kéveköltő és marokrakó arató-gépek és fűkaszázó gépek, szállítható mezzei vasutak stb. Előnyös fizetési feltételek. Legjutányosabb árak. Árjegyzékek kívánuatra ingyen s bérmentve.

5-6

„Newyorki Germánia”

életbiztosító társaság. Alapított 1860-ban.

A társaság activái 1891. január hó 1-én 66.881.021 00 márkára rugnak, tiszta fölöslege pedig 3.721.271.15 márkára. Fenállása óta 1891. január hó 1-ig a társaság haláleseteket 57.173.217 márkát.

A biztosított élte idejében esedékessé vált kötvényekért 11.632.547 márkát

Eljárások fejében 727.061 márkát fizetett ki. 1891. január hó 1-én érvényben lévő biztosítások: 22.591 kötvény 243.619.529 márká erejéig, ebből esik európára 32.591 kötvény 103.237.421 márká erejéig.

A társaság activái Európában: Ingatlan Berlinben, letélek a különböző országok kormányainál és bankoknál és kötvényekre adott kölcsönök 6.008.556.00 márkára rugnak

A társaság Magyarországon, Ausztriában, Németországban és a Svájcban képviselősekkel bír. Díjszabályzata igen jutányos: és feltételei a lehető legmegtányosabbak.

Felvilágosítással szolgál a társaság magyarországi vezérképviselőse Budapest, VI. Gyár-utca 13. sz.

Magyarországi Referentiák: Pesti magyar kersk. bank Bokros Elek, Dr. Dégen Gusztáv és Dr. Neumann Ármán, országgyűlési képviselők.

Egyetlen kísérlet mindenkit meg fog győzni, hogy a

Zacherlin

csakugyan a legkitűnőbb szer minden rovar ellen minthogy — mint semmi más szer — csodálatos erővel és gyorsasággal mindenféle rovar elpusztít, úgy hogy annak nyoma sem marad! — Legalkalmasabban úgy használhatni, ha a Zacherlin-féle szórótokból hintik szét.

A Zacherlint semmi esetre sem szabad közönséges rovarporral összetéveszteni, mert Zacherlin egy sajátos különlegesség, mely sehol és sohasem kapható másképen, mint

Zacherl J. névvel ellátott lepecsételt üvegekben,

aki thát Zacherlint kér és valami rovarport papircsacokban vagy dobozban elfogad, azbizonyára mindenkor rá van szedve. Valódi minőségben Budapest és a vidéken ott vannak a raktárak, a hol Zacherlin-plakátok vannak kifüggesztve.

Kaphatók: Szarvason: Nyácsik Soma, Réthy Sándor. Mező-Berényben: Piltz Márton. M-Turon: Schreiber Izidor. Turkevin: Fiedermaun György Gyomán: Scheiber Adolfnál.

A M.K. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRA

legújabb szerkezetű, a gyakorlatban legjobbaknak bizonyult felülmulhatlan kitűnőségű, fa-, szén- és szalmafütésre berendezett

6-, 8- és 10 lóerejű locomobiljait

nagy tüszekrényvel, szab. szikra fogóval, valamint a hazai viszonyok alkalmazott és számtalan versenyen eddigelé legyőzhetlen maradt.

48, 54 és 60 láb széles vaskeretű

gőzcséplőgépeit szabad, meghosszabbított rozóasz,

ballal és sajátos szerkezetű szabad, nagy törekfarostával, mely rendkívül előnyöket nyújtó újításokkal immár közel 1000 darab működik, az országban a legényesebb sikerrel, ugyisintén a locomobil hátsó futókerekén könnyen és kényelmesen alkalmazható új találmányú

Stibor-féle szabad, körfürészeit

melynek egyszerűség és czélszerűség tekintetében az eddigi szerkezeteket messze felülmulják. Továbbá a legesekélyebb vonóerőt igénylő leggyorsabban dolgozó és mégis legbiztosabb kötést végező

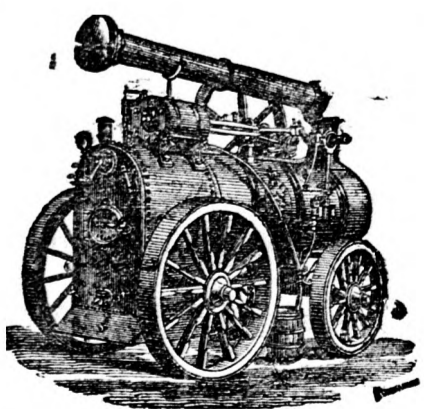
Massey Toronto kéveköltő aratógépeit, mely a múlt évi párisi világiállítás alkalmával Noisielben rendezett nemzetközi versenyen a világ leghíresebb készítményeivel sikra szálva a

„Grand Objet D'Art”

nyerte; az egyetlen kitüntetés, mely egy önálló üzemképes és áruba bocsátható kéveköltő aratógépet érhet: végül a legkitűnőbb gyarmányú 2, 2 1/2, 3 és 4 lóerejű gőzcséplőgarnitúráit és legszolidabb szerkezetű járgányos cséplőkészleteit valamint mindennemű mezőgazdasági gépeit ajánlja kedvező fizetési feltétel mellett

FEHÉR MIKLÓS a m. kir. államvasutak gépgyára vezér-ügynöke Budapest Üllői-ut 25. „Köztelek.”

Arjegyzékek ingyen és bérmentve.

ROBEY & CO. P.

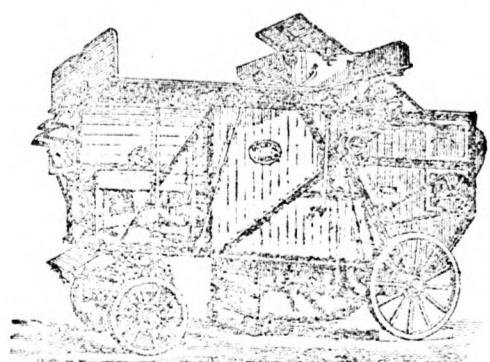
gépgyárosok BUDAPESTEN, IX., Rákos-utca 4-9.

Iroda: IX. Üllői ut 35. (Aug. 1-től kezdve Rákos-utca 5.)

ajánlják kevés tüzelő-anyagot igénylő

GŐZMOZGONYAikat és CSÉPLŐGÉPEIKET

melyek az eredetileg általuk alkalmazásba vett szabadalmazott vaskerettel,

kettős működésű meghosszabbított szalma- és szalmarózázókkal és megnagyobbított törek- és pelyvarázó szekrényekkel építettek; továbbá kazalrakó gépeket és más egyébnemű gazdasági gépeiket és eszközeiket. Vizsint fekvő talapzatos gőzgepeiket egyszerű és Compound-rendszer szerint, Cornwall gőzkazánait, szab. „Robey” stabil gőzgepeiket mozdonykazánnal, malmaikat és malomberendezési tárgyaikat a legjutányosabb árakon.

Arjegyzékek és költségvetések kívánuatra díj és bérmentesen megküldetnek.